

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIJY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
INSON RESURSLARI VA MAHALLA
TARAQQIYOTINI BOSHQARISH
INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:
№ BD- 60410600
2024 yil " 10 " 08

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori:
R.I.Xalmuradov
2024 yil " 10 " 08

BANK ISHI
(1-2 qism)
fanidan
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	400000 – Biznes, Boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'naltirishi:	60410600 – Bank ishi

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
BI1510	2026-2027	V	5
BI1610	2026-2027	VI	5
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	6	
Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
1.			
Bank ishi (1-qism)	64	86	150
Bank ishi (2-qism)	62	88	150

Fanning maqsadi (FM)	
F1	I. FANNING MAZMUNI Fanning maqsadi. Ushbu Sillabus asosida fanning maqsadlarini tavsiflaydi. Bank ishi fanining maqsadi bank ishi mutaxassisligi bo'yicha o'qishga qabul qilingan talabalarni O'zbekiston Respublikasi bank tizimi, uning tuzilishi, faoliyat yuritishi, shuningdek, tijorat banklarining faoliyati, operatsiyalari hamda mamlakatimiz iqtisodiyotida tutgan o'rni haqida dastlabki ko'nikma va tasavvur shakllantirishga qaratilgan. Shuningdek, talabalar pulning zarurligi, mohiyati, pul nazariyalari va pul aylanmasi, kredit va kredit munosabatlari, banklar va bank tizimi, valyutalarning xalqaro miqyosdagi xarakatini tashkil qilish bo'yicha chuqur nazariy va amaliy bilimlar berish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi - talabalar uchun mutaxassislik fanlari mazmunini to'g'risida ma'lumot berish hamda ushbu fanlarning maqsadi, vazifalari, predmeti, boshqa iqtisodiy fanlar bilan aloqadorligi, ahamiyati, o'qitish uslublari va baholash mezonlari haqida bilim berish hisoblanadi. Shuningdek, pulning kelib chiqishi va zarurligi, pulning mohiyati va pul muomalasi qonunlari, pul aylanmasi va pul tizimi kreditning mohiyati va prinsiplari, kreditning shakllari va turlari, bank tizimi va uning tarkibi, tijorat banklari operatsiyalari, nobank moliyakredit institutlari faoliyati, xalqaro valyuta munosabatlarini tashkil qilish va tartibga solish asoslari xususidagi nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalarni o'rganish hamda ahamiyatini ochib berish.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)	
II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	

V semestr	
M1	BANK ISHIGA KIRISH Bank ishi fanining predmeti va obyekti. Bankning vazifalari. Bank faoliyatini tashkil qilish va bank tarkibi. Bank ishi va uning davlat tomonidan muvofiqlashtirilishi.
M2	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MARKAZIY BANKI Markaziy bank – yuridik shaxs. Markaziy bankni boshqarish. Markaziy bankning pul-kredit siyosati va uni amalga oshirish vositalari. Markaziy bankning pul tizimi va pul muomalasini tashkil etishdagi hamda valyutani tartibga solishdagi roli. Markaziy bankning nazorat funksiyasi. Markaziy bankning moliyaviy ahvoli
M3	TIJORAT BANKLARI Tijorat banklari to'g'risida umumiy tushunchalar. Tijorat banklari resurslari va ularning kapital bazasi. Bank aktivining tarkibi va sifati. Bank aktivi va passivini boshqarish. Tijorat bankining daromadi va foydasi. Tijorat bankining to'lov qobiliyati va likvidligi
M4	BANKLAR VA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BANK TIZIMI Bank va bank tizimining rivojlanish bosqichlari. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining maqsadi va faoliyati asoslari. Markaziy bankning asosiy vazifalari, funksiyalari va operatsiyalari. Tijorat banklari faoliyatining tamoyillari. Tijorat banklarining funksiyalari.
M5	TIJORAT BANKLARI OPERATSIYALARI Tijorat banklarining passiv operatsiyalari. Tijorat banklarining investitsion funksiyalari. Bankning komission (vositachilik) va trast operatsiyalari. Tijorat banklarining lizing operatsiyalari. Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalari. Tijorat banklarining xalqaro operatsiyalari
M6	TIJORAT BANKLARINING KREDIT SIYOSATI Kredit siyosatining mohiyati. Kredit, uning funksiyalari va turlari. Kredit shakllari. Kreditlash tamoyillari va kredit berish tartiblari. Mikroreditlash. Imtiyozli kredit berish.
M7	MIJONING KREDITGA LAYOQATLILIK KO'RSATKICHLARI VA ULARNING TAHLILI Mijozning kreditga layoqatliligi tushunchasi. Mijozning kreditga layoqatliligi baholash manbalari. Mijozning kreditga layoqatliligi baholashning asosiy ko'rsatkichlari. Kreditga layoqatlilikni baholashning qo'shimcha ko'rsatkichlari
M8	KREDIT SHARTNOMALARI Shartnoma to'g'risida tushuncha va uning turlari. Kredit va qarz shartnomalari. Bank omonatlari va hisobvarag'i shartnomalari.
M9	BANK RISK LARI VA ULARNI BOSHQARISH USULLARI

	Bank risklari va ularning turlari. Risklarni aniqlash tartibi. Risklarni boshqarish usullari.
M10	BANK FOIZI VA FOIZ STAVKALARI Bank foizi va undan foydalanish mexanizmi. Foiz riski, ularni baholash va boshqarish usullari. Foiz stavkalari va ularni hisoblash usullari
M11	BANK REYTINGI VA UNI ANIQLASH USULLARI Bank reytingini aniqlash usullari. «Axbor-reyting» agentligi.
M12	TIJORAT BANKLARINING FAKTORING VA LIZING OPERATSIYALARI Faktoring operatsiyalarining mohiyati, maqsadi va belgilari. Faktoring xizmati bo'yicha shartnoma va uning tarkibi. Lizing operatsiyalari va uning asosiy elementlari. Lizing shartnomasi va turlari. Lizing qiymati va uni hisoblash usullari. Lizing shartnomalarining risklari va ularni boshqarishning ahamiyati.
M13	TIJORAT BANKLARINING TRAST VA FORFEYTING OPERATSIYALARI Tijorat banklarining trast operatsiyalari. Banklarning forfeyting operatsiyalari.
M14	TIJORAT BANKLARINING QIMMATLI QOG'OZLAR BILAN BO'LADIGAN OPERATSIYALARI Qimmatli qog'ozlar, ularning turlari va ahamiyati. Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq operatsiyalari va ularning bank faoliyatida tutgan o'rni
M15	TIJORAT BANKLARINING VALUTA OPERATSIYALARI Banklarning xalqaro operatsiyalari . Valuta kursining mohiyati va uning turlari. Valuta kursiga ta'sir etuvchi omillar. Ichki valuta bozorida xorijiy valutani sotish va sotib olish tartibi. Naqd xorijiy valutani sotish va sotib olish. Xorijiy valutada talab qilib olinguncha depozit hisobvaraqalarini ochish tartibi.
	VI semestr
M16	KREDITLASHNI TASHKIL ETISH ASOSLARI Tijorat banklarida kreditlashni tashkil etish. Uning huquqiy-uslubiy asoslari. Kreditlash qoidalarini va tartibi. Kredit munosabatlarining ob'ekti va sub'ektlari. Kredit mexanizmi va uning elementlari. Kreditlash tamoyillari va usullari. Kreditlash va ssuda selyotlarining turlari. Xo'jalik sub'ektlarini kreditlash mexanizmini takomillashtirish yo'llari.
M17	AYLANMA MABLAG'LAR VA MIJOZLARINING KREDITGA LAYOQATLILIGINI BAHOLASH USULLAR Aylanma mablag'lar tushunchasi va uning tarkibi. Aylanma mablag'larni tashkil etish manbalari va kreditning roli. Kreditga layoqatlilik tushunchasi. Mijozning kreditga layoqatlilik asosiy va qo'shimcha ko'rsatkichlari. Biznes reja va uni kreditlash jarayonidagi o'rni. Tijorat

	banklari tomonidan aylanma mablag'larni to'ldirish uchun beriladigan kreditlarni rasmiylashtirish tartibi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida O'zbekistonda korxonalarini moliyaviy jihatdan qo'llab-quvvatlashda tijorat banklarining roli.
M18	KREDITNING TA'MINOTI VA UNING SHAKLLARI Kreditning ta'minoti tushunchasi va uning ahamiyati. Kredit bo'yicha ta'minotning turlari: a)garov, b)kafillik, v)kafolat, s)jug'urta, d)depozit. Ta'minotlarni rasmiylashtirishning huquqiy asoslari. Garov reestri va uning kredit ta'minotidagi ahamiyati. Kreditning qaytarilishida garov va boshqa ta'minot shakllarining tutgan o'rni. Birlamchi va ikkilamchi ta'minot. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitidakredit ta'minoti bilan bog'liq muammolar.
M19	TIJORAT BANKLARINING KREDIT SIYOSATI, KREDITLASH JARAYONLARI VA UNING BOSQICHLARI Tijorat banklari kredit siyosati va uning zarurligi. Kreditlash bosqichlari haqida tushuncha. Tijorat banklarining kredit siyosatiga qo'yiladigan Markaziy bank talablari. Tijorat banklarining kredit siyosati va uning mezonlari. Tijorat banklarining kredit siyosati va uning o'ziga xos xususiyatlari. Tijorat banklari kredit siyosatining bajarilishi ustidan nazorat. Kredit hujjatlari yig'majildini tashkil qilish. Bank va mijozlarning sherikchilik munosabatlari va ularni mustahkamlash. Kredit shartnomasi, uning mazmuni va ahamiyati. Kredit shartnomasi bajarilishi ustidan nazorat va ko'riladigan choralar. Ssuda hisob varag'idan kredit berish va qaytarish tartibi. Kreditlash jarayonini tashkil qilishda kredit monitoringi va uning ahamiyati. Kreditlarni tasniflanishi va ular bo'yicha zahira tashkil qilish. Umidisiz kreditlarni balansdan tashqariga chiqarish tartibi. Kreditlarni hisobdan chiqarish amaliyoti. Respublikasida iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kredit tasniflanishi bilan bog'liq muammolar.
M20	ALOUIDA KREDIT TURLARI Alohida hisob varag'idan kreditlash va kredit liniyasini ochib kreditlash tartibi. Kontokorrent shetidan kreditlash. Overdraft bo'yicha kreditlash va uni o'ziga xos xususiyatlari. Lombard krediti va undan foydalanish imkoniyatlari. Revolver kreditini berish tartibi va uning ahamiyati. Iste'mol krediti haqida tushuncha. va uni rasmiylashtirish shartlari. Ta'lim kreditini berish tartibi va uning ahamiyati. Ipoteka kreditini berish tartibi va uning ahamiyati. Tijorat banklari tomonidan yosh oilalarga ajratiladigan kreditlar va ulardan foydalanish shartlari. Tijorat banklari tomonidan sindikatlashgan kreditlarni berish tartibi. Xorijiy davlatlar amaliyotida mavjud ba'zi kredit turlari va ularni boshqarish usullari.
	6. ASOSIY DAVLAT VA MIJOZLARNING KREDITGA LAYOQATLILIGINI BAHOLASH USULLARI
	AXBOROT MANBALARI:

S19	Tijorat banklarining kredit siyosati, kreditlash jarayonlari va uning bosqichlari
S20	Alohida kredit turlari
S21	Iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlarini kreditlashning o'ziga xos xususiyatlari

III. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular “Bank ishi” fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejası

№	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	Bank ishiga kirish
2.	O'zbekiston respublikasi markaziy banki
3.	Tijorat banklari
4.	Banklar va o'zbekiston respublikasida bank tizimi
5.	Tijorat banklari operatsiyalari
6.	Tijorat banklarining kredit siyosati
7.	Mijozning kreditga layoqatlilik ko'rsatkichlari va ularning tahlili
8.	Kredit shartnomalari
9.	Bank risklari va ularni boshqarish usullari
10.	Bank foizi va foiz stavkalari
11.	Bank reytingi va uni aniqlash usullari
12.	Tijorat banklarining faktoring va lizing operatsiyalari
13.	Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan bo'ladigan operatsiyalari
14.	Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan bo'ladigan operatsiyalari
15.	Tijorat banklarining valuta operatsiyalari
16.	Kreditlashni tashkil etish asoslari
17.	Aylanma mablag'lar va mijozlarning kreditga layoqatlilikini baholash usullari
18.	Kreditning ta'minoti va uning shakllari
19.	Tijorat banklarining kredit siyosati, kreditlash jarayonlari va uning bosqichlari
20.	Alohida kredit turlari
21.	Iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlarini kreditlashning o'ziga xos xususiyatlari
22.	Kredit tizimi
23.	Nobank kredit tashkilotlari
24.	AQSh bank tizimi

“Bank ishi” fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Jumladan, Raqamli iqtisodiyot sharoitida pulning mohiyati va vazifalari mavzusi bo'yicha pulning mohiyati, bozor munosabatlari sharoitida pulning asosiy vazifalari, ahamiyati nimalardan iborat ekanligi haqida talabada

M21	IQTISODIYOTNING USTUVOR TARMOQLARINI KREDITLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI Kichik biznes haqida tushuncha va uning Respublika iqtisodiyotidagi o'rni. Kichik biznesni kreditlashni tashkil qilish asoslari. Tijorat banklari tomonidan imtiyozli kreditlash jamg'armasini tashkil etish asoslari va shakllantirilishi. Imtiyozli kreditlash jamg'armasi hisobidan xo'jalik sub'ektlarini kreditlash tartibi. Kichik biznes subektlarini milliy valyutada kreditlash tartibi va uning ahamiyati. Kichik biznes va tadbirkorlik sub'ektlariga aylanma mablag'larni to'ldirish uchun ajratiladigan kreditlarni o'ziga xos xususiyatlari. Tijorat banklari tomonidan davlat maqsadli jamg'armalari kredit liniyalari hisobidan imtiyozli mikroreditlar berish tartibi. Tijorat banklari tomonidan mikrolizingni rasmiylashtirish tartibi va uning ahamiyati. Kichik biznes loyihalarini chet el investitsiyasi va boshqa manbalar hisobidan moliyalash. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida O'zbekistonda oilaviy tadbirkorlik, xizmat ko'rsatish va servis hamda kasanachilik sohalarining barqaror rivojlanishida banklarning roli. Oilaviy tadbirkorlikni kreditlash tartibi.	
	III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: seminar (S) Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi. 5-semestr	
S1	Bank ishiga kirish	
S2	O'zbekiston respublikasi markaziy banki	
S3	Tijorat banklari	
S4	Banklar va o'zbekiston respublikasida bank tizimi	
S5	Tijorat banklari operatsiyalari	
S6	Tijorat banklarining kredit siyosati	
S7	Mijozning kreditga layoqatlilik ko'rsatkichlari va ularning tahlili	
S8	Kredit shartnomalari	
S9	Bank risklari va ularni boshqarish usullari	
S10	Bank foizi va foiz stavkalari	
S11	Bank reytingi va uni aniqlash usullari	
S12	Tijorat banklarining faktoring va lizing operatsiyalari	
S13	Tijorat banklarining trast va forfeyting operatsiyalari	
S14	Tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan bo'ladigan operatsiyalari	
6-semestr		
S15	Tijorat banklarining valuta operatsiyalari	
S16	Kreditlashni tashkil etish asoslari	
S17	Aylanma mablag'lar va mijozlarning kreditga layoqatlilikini baholash usullari	
S18	Kreditning ta'minoti va uning shakllari	

bilim ko'nikmasini shakllantirish e'tiborga olingan. Shuningdek, pulning taraqqiyoti, rivojlanish tarixi bilan birgalikda bugungi kunda pul bilan bog'liq bo'lgan bugungi kundagi muammolar va ularni yechimlari bo'yicha ham keng ma'lumotlar berib ular haqida ham o'quvchilar bilim ko'nikmasiga ega bo'ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • “Bank ishi” fanidan talabalar, ushbu davrda tarixiy tadqiqotlar ko'lamini, banklarning paydo bo'lish evolyutsiyasi, rivojlanish bosqichlari haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi;</i> • Talaba “Bank ishi” fanining alohida fan sifatida mavqeiga ega bo'lishi, fanining dolzarb muammolarini to'g'ri talqin qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i> • Talaba o'zlashtirayotgan fan bo'yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish, to'plangan tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo'llash <i>malakalariga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • <i>munozara,</i> • <i>o'z-o'zini nazorat.</i> • “Aqliy hujum”; • “Muammo”; • Krossvord • Annogrammalar • Ko'chma dars mashg'ulotlari
5.	VII. Krediti olish uchun talabalar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

Asosiy adabiyotlar:

1. Sh.Z.Abdullayev; Bank ishi: Darslik. O'zbekiston respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. -.: "Iqtisodiyot-Moliya", 2017. - 732 b.

2. Z.Mamadiyev, M.Maxmudova, M.Kurbonbekova. Bank ishi. Darslik. - T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2021 - 160 b.

3. Mardonova A.T. "Pul va banklar". O'quv qo'llanma. - SamDU. 2021y. - 211 b.

4. Abdullaev Yo., Qoraliev T., Toshmurodov Sh., Abdullaeva S. Bank ishi. O'quv qo'llanma-T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2009 yil, 548 bet	hae
5. Karaliev T. Sattarov O. va boshqalar "Tijorat banklari faoliyati tahlili". O'quv qo'llanma. 2013-yil. 192 bet.	
6. Деньги, кредит, банки. Учебник. Болвачев А.И., Богачева М.Ю., ИНФРА-М 2012 г.-591с.	
7. Абрамова М.А. Деньги, кредит, банки. - М.:КНОРУС.2014. - 312 с.	
8. Лаврушина О.И. Деньги. Кредит. Банки. Учебник. - М.: КНОРУС. 2013.448 с.	
Internet saytlari:	
9. www.lex.uz;	
10. www.norma.uz;	

7.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagidagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Mardonova A.T. – Sharof Rashidov nomidagi SamDU, "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti.
9.	Taqrizchilar: B.A.Qo'ziyoyev – TDIU samarqand filali Oziq ovqat va qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti kafedrasi o'qituvchisi PhD (tashqi) Sh.Sharipov – SamDU, "Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrasi dotsenti (ichki)

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturini va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi

Kafedra mudiri: Z.T. Bakayev

Insititut direktori: Sh.D.Djurakulov

Sh. Rashidov nomidagi SamDU O'quv ishlari bo'yicha 1-prorektor: A. S. Soleyev

